

PROCESY INWESTYCYJNE SP. Z O.O.

POWER RING 2007

W stronę europejskiej energetycznej
platformy handlowej

RAPORT KOŃCOWY

5 grudnia 2007

Raport z III Międzynarodowej Konferencji POWER RING 2007. W stronę europejskiej energetycznej platformy handlowej. Warszawa, 12 grudnia 2007, Muzeum Gazownictwa.

Dnia 5 grudnia 2007 roku w Muzeum Gazownictwa przy ul. Kasprzaka 25 w Warszawie odbyła się III Międzynarodowa Konferencja POWER RING 2007.

Przesłanką do zorganizowania Konferencji była ogłoszona przez Komisję Europejską propozycja trzeciego pakietu dotyczącego legislacji europejskiego rynku energii, proponująca zmiany istniejących przepisów prawnych w celu wsparcia konkurencji. Najważniejsze z tych zmian dotyczą unbundling'u właścicielskiego i operatorskiego majątku sieci przesyłowych, poprawy dostępu strony trzeciej do kluczowej infrastruktury oraz współpracy transgranicznej pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Z tego powodu problematyka wybrana przez organizatorów spotkania, a podejmowana przez zaproszonych prelegentów, skupiała się na współpracy pomiędzy firmami skoncentrowanymi wokół branży energetycznej, mającej stworzyć w przyszłości nie tylko wspólnoty regionalne, ale być może europejską platformę wymiany handlowej. Referaty podzielone zostały na pięć grup tematycznych, które w połączeniu ze sobą dawały słuchaczom możliwość zbudowania sobie kompleksowego, spójnego obrazu podejmowanej tematyki.

POWER RING 2007 został zorganizowany przez firmę Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie ETA, pod patronatem Ministerstwa Gospodarki. Partnerami tegorocznej edycji Konferencji POWER RING 2007 były firmy Polska Grupa Energetyczna S.A., RWE Stoen S.A., Towarowa Giełda Energii S.A., EPC Consulting S.A., Elektrociepłownia „Zielona Góra” S.A., Vattenfall Poland Sp. z o.o., Dalkia Polska S.A., Everen Grupa EDF Sp. z o.o., Infovide-Matrix S.A. oraz WestLB Bank Polska S.A.. W spotkaniu wzięło udział około sto trzydzieści osób. Obecni byli politycy, dziennikarze, przedstawiciele firm z branży energetycznej, niezależnych organizacji powiązanych z energetyką, znamienici goście zagraniczni:

- **Hans Ten Berge, Sekretarz Generalny Eurelectric;**
- **Cecilia Hellner, Sekretarz Generalny ETSO;**
- **Jean-Andre Barbosa, Policy Officer DG TREN;**
- **Andrew Claxton, Business Services and International Development Director, APX;**
- **Maik Neubauer, Dyrektor Operacyjny EEX;**
- **Harry Schur, Prezes Zarządu RWE Stoen S.A.;**

oraz polscy:

- **Andrzej Czerwiński, Przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Energetyki, Poseł do Parlamentu z ramienia Platformy Obywatelskiej;**
- **Paweł Urbański, Prezes Zarządu PGE S.A.;**
- **Janusz Bil, Dyrektor ds. Regulacji i Rozwoju Rynku, Business Group Vattenfall Poland;**

- **Grzegorz Onichimowski, Prezes Zarządu Towarowej Giełdy Energii S.A.;**
- **Krzysztof Lipko, Prezes Zarządu EPC S.A.;**
- **Krzysztof Noga, Dyrektor Departamentu Handlu PGE S.A.;**
- **Tadeusz Szulc, Wiceprezes Zarządu, Infovide-Matrix S.A.;**
- **Robert Guzik, Zastępca Dyrektora Departamentu Promowania Konkurencji, , Urząd Regulacji Energetyki;**
- **Prof. Krzysztof Żmijewski, Przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej Energetyki.**

Konferencja podzielona została na pięć bloków tematycznych, które w kolejności stanowiły: *Europejskie wskazówki jednolitego Rynku Energii kontra polityki narodowe, Podejście integracyjne – od Regionów do Europy, Inwestycje w połączenia transgraniczne, Jednolity Rynek Europejski i efektywność energetyczna, Instytucjonalne wsparcie Rynku Energii.*

Konferencję prowadziła Pani Marina Coey, Prezes Zarządu firmy Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o., która wygłosiła również słowo wstępne. Prowadząca podkreślała przewodnią rolę jaką powinna i może odgrywać Polska w swoim regionie oraz zwróciła uwagę na innowacyjność tematyki poruszanej podczas sesji.

I Blok tematyczny:

EUROPEJSKIE WSKAZÓWKI JEDNOLITEGO RYNKU ENERGII KONTRA POLITYKI NARODOWE

Europejska koncepcja jednolitego Rynku Energii – Hans Ten Berge, Sekretarz Generalny Eurelectric

Hans Ten Berge rozpoczął pierwszą sesję Konferencji POWER RING 2007 swoim referatem na temat *Europejskiej koncepcji jednolitego Rynku Energii*. Na wstępie stwierdził, że zmiany na europejskim rynku energetycznym są konieczne, ale nie uda się ich przeprowadzić błyskawicznie, ponieważ muszą być one wynikiem długotrwałego procesu, łączącego decyzje natury politycznej z precyzyjnym przygotowaniem i znacznym nakładem kapitałowym. Celem przemian jest potrzeba wprowadzenia integracji europejskiego rynku energii elektrycznej, aby w efekcie mógł zostać stworzony wydajny rynek paneuropejski. Realizując ten plan, trzeba wykorzystać doświadczenia wypracowane na rynkach regionalnych, dbając jednocześnie o to, aby ich rezultaty szły w jednym kierunku oraz należy opierać się na znajomości rynków hurtowych. Hans Ten Berge przekonywał, że integracja rynków hurtowych przynosi wiele korzyści, jakimi są m.in.: upodobnienie cen (z tendencją do wprowadzenia jednolitej ceny), wzrost

liczby graczy na rynku, złagodzenie udziału w rynku dużych, monopolistycznych koncernów, symulowanie płynności przepływów na rynkach handlowych oraz utworzenie przejrzystych, wspólnych przepisów prawnych. Aby doszło do utworzenia zunifikowanego rynku opartego na solidnych podstawach, potrzebna jest zmiana dotychczasowych relacji władzy i otwarcie się na współpracę wszystkich uczestników procesu. Hans Ten Berge pokazał na jakim stopniu integracji ponadnarodowej znajduje się Europa. Wskazał punkty, w których jesteśmy blisko uzyskania harmonii (jak ujednoczenie cen) oraz kwestie nadal wymagające poprawy. W swoim wystąpieniu Sekretarz Generalny Eurelectric podkreślał również jak ważna w procesie integracji jest ponadnarodowa, a nawet ponadregionalna kooperacja. Konieczne jest patrzenie na problemy rynku energii elektrycznej z szerszej, europejskiej perspektywy, wzmocnienie partnerstwa regionalnego, wsparcie polityczne, przyspieszenie prac, w tym szczególnie legislacyjnych, oraz włączenie do procesu wszystkich jego uczestników. Prelegent wskazał niezbędne do przeprowadzenia kroki oraz stwierdził, że przykładem dla wprowadzenia w życie skonsolidowanego rynku elektroenergetycznego mają być wspólnoty regionalne. W dalszej części prezentacji została przedstawiona koncepcja przekształcenia kooperacji TSO w stronę utworzenia Niezależnych Regionalnych Operatorów. Hans Ten Berge podnosił również problematykę unbundlingu właścicielskiego, liberalizacji rynków przesyłu energii, systemu aukcyjnego oraz realizacji pakietów energetycznych 20 – 20 – 20, poprzez właściwe ustawienie priorytetów.

***Co z majątkiem PSE – Operator?* - Andrzej Czerwiński, Przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Energetyki, Poseł do Parlamentu z ramienia Platformy Obywatelskiej**

Ważnym rozdziałem w dyskusji było wystąpienie Andrzeja Czerwińskiego, Przewodniczącego Parlamentarnego Zespołu ds. Energetyki, zatytułowane *Co z majątkiem PSE – Operator?*. Pomimo tego, że Poseł Czerwiński nie ujawnił żadnych decyzji, które mają zapaść na szczeblu rządowym, jednak jego wykład poruszający m.in. perspektywę polską i konieczność uporządkowania najpierw własnego rynku, był bardzo pouczający. Prelegent podkreślał jak ważny jest sektor energetyczny i jego sprawne funkcjonowanie dla polskiego rządu. Przedstawił też główne problemy, jakimi są regulacja/uwolnienie cen, przekazanie majątku operatorom systemów przesyłowych, pozyskanie finansów koniecznych do realizacji inwestycji. Po słowie wstępnym, Poseł Czerwiński szerzej zastanowił się nad kwestią przekazania lub nie przekazywania majątku operatorowi sieci przesyłowych, w oparciu o prezentację zatytułowaną *Co z majątkiem PSE – Operator?* Na początku wydzielone zostały zadania oraz działania, jakie powinni podejmować operatorzy sieci przesyłowych, oparte głównie na dbałości o bezpieczeństwo energetyczne kraju i jego mieszkańców. Dalej przedstawione zostały dane finansowe,

takie jak podział zysków wraz z ich źródłami oraz nakłady inwestycyjne PSE – Operator S.A. i PSE S.A.. Najistotniejszym wnioskiem wyciągniętym podczas prelekcji było stwierdzenie, że PSE – Operator powinien posiadać majątek, by móc pełnić swoje ustawowe zadania. Po wystąpieniu Poła Czerwińskiego, Prezes Procesów Inwestycyjnych Sp. z o.o., Marina Coey, również podkreślała konieczność prowadzenia dialogu pomiędzy PGE S.A. a PSE – Operator S.A..

Trendy rozwoju skandynawskiego rynku energetycznego – Janusz Bil, Dyrektor ds. Regulacji i Rozwoju Rynku, Business Group Vattenfall Poland

Kolejny referat dotyczący *Trendów rozwoju skandynawskiego rynku energetycznego* wygłosił Janusz Bil, Dyrektor ds. Regulacji i Rozwoju Rynku w Grupie Vattenfall w Polsce. Dyrektor Janusz Bil zaprezentował jak może wyglądać integracja rynków energetycznych na podstawie dynamicznego postępu jaki dokonał się w Skandynawii, uważanej przez wielu ekspertów za jeden z najbardziej rozwiniętych rynków zarówno od strony hurtowej, jak i detalicznej. Na początku zaprezentowany został krótki rys historyczny integracji rynku skandynawskiego oraz podstawowe dane dotyczące tego rynku. Janusz Bil przedstawił czynniki warunkujące rozwój rynku, które wynikają przede wszystkim z regulacji unijnych, jakimi są deregulacja, ochrona środowiska oraz bezpieczeństwo energetyczne. Następnie nadmienił, że rozwój rynku określa również stopień integracji operatorów i giełd, zdolności przesyłowe, pakiet energetyczny 3x20, wspólne regulacje, system aukcyjny oraz inwestycje transgraniczne. Czynniki najmocniej wpływającymi na konkurencyjność rynku są rozwój sieci przesyłowych oraz sposób zarządzania ograniczeniami, szczególnie istotny w handlu hurtowym. Większość tych kwestii została efektywnie rozwiązana właśnie na rynku skandynawskim, jednak stale kontynuowany jest proces zmian prowadzący w stronę dalszego rozwoju i integracji wewnętrznej. Prowadzący prezentację wskazał również kierunki przyszłych postępów planowanych na rynku skandynawskim z ewentualnym wykorzystaniem filozofii opartej na cenach węzłowych.

II Blok tematyczny:

PODEJŚCIE INTEGRACYJNE – OD REGIONÓW DO EUROPY

Rola PGE w rozwoju europejskiego rynku hurtowego - Paweł Urbański, Prezes Zarządu PGE S.A.

Następnie głos zabrał Paweł Urbański, Prezes Zarządu PGE S.A., który wystąpił z prezentacją dotyczącą *Roli PGE w rozwoju europejskiego rynku hurtowego*. Prezes Urbański podkreślił, że zauważalny w Europie trend rozwoju rynków regionalnych będzie

prować do wzrostu konkurencyjności. Zaznaczył, że w tworzeniu wspólnego rynku europejskiego powinniśmy wzorować się na rynku skandynawskim, ale w pierwszej kolejności powinniśmy myśleć o współpracy regionalnej. W tym wystąpieniu poruszony został również problem postępującej koncentracji majątków firm energetycznych, która prowadzić może do połączenia zbyt wielu podmiotów i zaniku konkurencji, co może prowadzić do sytuacji, w której cena nie będzie mogła zrównoważyć kosztów. Prezes PGE podkreślał konieczność uwolnienia rynku energetycznego i umożliwienia, by kierowały nim naturalne prawa ekonomiczne, co będzie prowadziło nie tylko do poprawy konkurencyjności, ale również do wzrostu efektywności, transparentności i płynności przepływów, szczególnie na rynku hurtowym. Paweł Urbański w kategorię sposób podkreślił fakt, że nawet dzięki poprawie konkurencyjności polskich firm, ceny energii nie będą spadać, ponieważ cena rzeczywista na wysoko rozwiniętych rynkach jest niższa dzięki właściwie prowadzonej ekonomii energetycznej. Następnie omówione zostały strategiczne cele PGE S.A., jakimi są wzrost cen, którego w naturalny sposób wymaga rachunek ekonomiczny, wzrost efektywności, poprawa procesu regulacji, wzrost konkurencyjności firmy na rynku polskim i wschodnioeuropejskim oraz jej wewnętrzna konsolidacja, upublicznienie działalności spółki, jak również plany zaangażowania w realizację takich projektów jak utworzenie połączenia Polska – Litwa oraz budowa elektrowni atomowej w Ignalinie. Wystąpienie Pawła Urbańskiego zakończyło pierwszą sesję konferencji.

W dalszej kolejności prezentowane były referaty mające na celu przedstawienie podejścia integracyjnego, wskazującego drogę rozwoju od połączeń regionalnych do ogólnoeuropejskiej konsolidacji rynku, które poruszał wcześniej Prezes Zarządu PGE S.A..

Koncepcja rynków regionalnych – cele, zasady i narzędzia (market coupling) – Andrew Claxton, Business Services and International Development Director, APX

Na początku, Andrew Claxton, Business Services and International Development Director, APX, w prezentacji *Koncepcja rynków regionalnych – cele, zasady i narzędzia (market coupling)*, przedstawił wizję integracji regionów europejskich w oparciu o efekty wypracowane w regionie, na którym działa APX Group¹, czyli na terenie Wielkiej Brytanii, Holandii i Belgii. Prezentacja skupiała się wokół tematyki rynków regionalnych i aukcji niejawnych (market coupling). Andrew Claxton w bardzo jasny sposób wyjaśnił dlaczego należy tworzyć rynki regionalne i jakie są ku temu przesłanki (wspólne problemy o skali europejskiej oraz niekompatybilne względem siebie rynki narodowe). W trakcie wystąpienia uczestnicy konferencji dowiadywali się, że aby poprawić przepływy

---

¹ Andrew Claxton zwrócił uwagę, że sytuacja na tym rynku przypomina sytuację zaistniałą na rynku polskim.

transgraniczne, należy skupić wyjątkową uwagę na połączeniach fizycznych pomiędzy krajami i poszczególnymi regionami, po uwzględnieniu nie tylko narodowych, ale również europejskich interesów. Następnie została omówiona problematyka i przewagi market coupling, aukcji niejawnych, na przykładzie połączeń energetycznych i finansowych pomiędzy Wielką Brytanią, Belgią a Holandią. Na koniec Andrew Claxton zwrócił uwagę na znaczenie struktur regulacyjnych w budowie zintegrowanych rynków europejskich.

Koncepcja European Energy Trading Platform (EETP) – czy to możliwe? – Grzegorz Onichimowski, Prezes Zarządu Towarowej Giełdy Energii S.A.

Tematykę kontynuował Grzegorz Onichimowski, Prezes Zarządu Towarowej Giełdy Energii S.A.. Referatem *Koncepcja European Energy Trading Platform (EETP) – czy to możliwe?*. Na początku prowadzący przedstawił tezę, że możemy wiele mówić na temat transparentności, konkurencyjności i płynności polskiego rynku, jednak gdy na rynku będzie działała tylko jedna monopolistyczna firma, to nadal pozostanie tylko podział na regiony. Dalej słuchacze zostali nakierowani ponownie na myślenie o rynku europejskim, a ściślej rzecz biorąc o europejskiej platformie handlowej. Punktem wyjścia było miejsce polskiego rynku i jego wkładu w rynek regionalny oraz europejski. Prowadzący zadał pytanie, co mamy do zaoferowania? Nomen omen, mamy prężnie funkcjonującą giełdę, działającą na podstawie dobrze opisanej legislacji, rynek dnia następnego (a chcemy rozwinąć rynek dnia bieżącego), rynek praw majątkowych i rynek uprawnień do emisji CO₂. Musimy jeszcze spełnić warunki takie jak, wprowadzenie jednolitych produktów, ustandaryzowanie modelu rynku, ujednoczenie zasad rozliczeń ilościowych i wartościowych transakcji oraz wprowadzenie jednorodnych uregulowań prawnych w zakresie podatków i dostępu do rynku. Następnie przedstawione zostały możliwe obszary działalności europejskiej platformy handlowej (europejski system handlu uprawnieniami do emisji CO₂, rynek SPOT, terminowy i finansowy), korzyści jej powstania (koncentracja zleceń, szybki dostęp do rynku przez lokalną giełdę, wiarygodna cena rynkowa kontraktów, niskie koszty uczestnictwa w rynku międzynarodowym) oraz market coupling jako sposób na poprawę płynności na rynku SPOT.

Połączenie Europejskiego Rynku Energii; Doprecyzowanie wyzwań stojących przed Zintegrowanym Europejskim Rynkiem Energii – Maik Neubauer, Dyrektor Operacyjny EEX

Dwie prezentacje zreferowane przez Maika Neubauera, Dyrektora Operacyjnego EEX, zatytułowane *Połączenie Europejskiego Rynku Energii* oraz *Doprecyzowanie wyzwań stojących przed Zintegrowanym Europejskim Rynkiem Energii*, również skupiały się na koncepcji jednolitego rynku europejskiego oraz potrzebie zniesienia barier istniejących na rynkach europejskich. Maik Neubauer położył nacisk na konieczność działania, rozwoju

konkurencyjności, konsolidacji rynków dzięki współpracy narodowych regulatorów i TSO ponad wszelkimi granicami, w oparciu o dobrze opracowaną sieć powiązań oraz na integrację giełd energetycznych (do liczby 2-3 w Europie), kwestie technologiczne i niezbędność wyrównania cen. W trakcie swojej drugiej prezentacji Dyrektor Operacyjny EEX mówił na temat rozliczeń i wyzwań jakie niesie za sobą integracja europejskich rynków energii. Podnoszone były zagadnienia takiego ukształtowania rynku rozliczeniowego, aby zapewniał stabilność, pomimo często pojawiających się kryzysów na rynkach międzynarodowych, oraz aby powstał układ sprawnie funkcjonującej konkurencji. Wnioskiem z tej części wystąpienia była nieodzowność powołania Ponadregionalnej Izby Rozliczeniowej, dzięki której zmniejszyłoby się ryzyko oraz koszty. Maik Neubauer zakończył swoją prelekcję stwierdzeniem, że będziemy świadkiem integracji globalnej, także w kwestii rozliczeń.

III Blok tematyczny:

INWESTYCJE W POŁĄCZENIA TRANSGRANICZNE

W części zatytułowanej *Inwestycje w połączenia transgraniczne*, głos zabrali Cecilia Hellner, Sekretarz Generalny ETSO, Jean-Andre Barbosa, Policy Officer DG TREN oraz Krzysztof Lipko, Prezes Zarządu EPC S.A..

Europejskie regulacje dla Operatorów Systemów Przesyłowych w sprawie inwestycji transgranicznych – Cecilia Hellner, Sekretarz Generalny ETSO

Cecilia Hellner, Sekretarz Generalny ETSO, mówiła o *Europejskich regulacjach dla Operatorów Systemów Przesyłowych w sprawie inwestycji transgranicznych*. Pani Hellner mówiła o dwóch koniecznych do spełnienia warunkach dla właściwego prowadzenia inwestycji, jakimi są zwiększenie liczby linii transgranicznych oraz bardziej efektywne wykorzystanie linii już istniejących. Przedstawiła też zaplecze prawne związane z inwestycjami na rynku energetycznym. Jednocześnie podkreślała, że planowanie inwestycji należy ująć w ramy określonych procedur i przesunąć je z poziomu narodowego na regionalny, a nawet europejski, ponieważ naszym głównym celem jest dobro całej Europy, a nie realizacja oderwanych od siebie projektów. Sekretarz Generalny ETSO twierdziła, że obecna integracja regionalna jest dobrym punktem wyjścia dla późniejszej konsolidacji ogólnoeuropejskiej, dzięki której będzie można powołać jedno narzędzie służące racjonalnemu planowaniu inwestycji. Następnie omówiona została sytuacja w poszczególnych regionach europejskich. Podsumowanie miało na celu uświadomienie słuchaczom nieodzowności opracowania, pomimo wielu przeszkód i

sprzecznych interesów, jednolitego, spójnego podejścia do inwestycji na rynku energetycznym.

Transgraniczne potrzeby inwestycyjne – Jean-Andre Barbosa, Policy Officer DG TREN

Na potrzeby prowadzenia szeroko zakrojonych inwestycji ponadnarodowych, skupił się również Jean-Andre Barbosa, Policy Officer DG TREN, który w referacie *Transgraniczne potrzeby inwestycyjne*, szczególną uwagę zwrócił na cele polityki inwestycyjnej. Podkreślał, że nie chodzi o zbudowanie jak największej liczby połączeń, lecz o zintegrowanie rynku, tak aby zapewniał on bezpieczeństwo wszystkim jego uczestnikom. Potrzeba jest przeprowadzenia wielu inwestycji, ale racjonalnie planowanych. Dalej Jean-Andre Barbosa wskazał potrzebę opracowania technicznych i rynkowych kodeksów działania oraz strategii badawczej, inwestycji w sieć połączeń i koordynacji planów inwestycji w tę sieć oraz zaprezentował propozycję schematu dziesięcioletniego planowania rynku energetycznego dla Europy. Również tym razem uczestnicy Konferencji POWER RING 2007 mieli okazję usłyszeć, że stworzenie europejskiej wspólnoty energetycznej jest niezbędną koniecznością.

Potrzeby inwestycyjne polskich połączeń transgranicznych – Krzysztof Lipko, Prezes Zarządu EPC S.A.

Krzysztof Lipko, Prezes Zarządu EPC S.A. w wystąpieniu *Potrzeby inwestycyjne polskich połączeń transgranicznych* omówił kwestię polską. Na początku zaprezentował akty prawne, na których pracują systemy połączone, w jakim otoczeniu w regionie pracuje polski system (UCTE), poruszał sprawę stanu polskich połączeń transgranicznych i ich możliwości przesyłowe (import/eksport) oraz nakreślił możliwość ich rozwoju w przyszłości. W ostatniej części prezentacji, Krzysztof Lipko rozważył projekty sprzyjające zwiększeniu wielkości wymiany międzysystemowej Polski w ramach UCTE (m.in. przełączenie napięcia na linii Krajnik Vierraden z 220kV na 400kV, zainstalowanie przesuwników fazowych na liniach międzysystemowych na granicy z Niemcami, budowa nowego połączenia międzysystemowego 400kV wzdłuż południowej granicy, ustawienie przesuwników fazowych na linii 220kV oraz wzmocnienie połączeń wewnętrznych KSP) i na granicy wschodniej (m.in. budowa nowych połączeń międzysystemowych 400kV z systemem litewskim i białoruskim oraz ponowne uruchomienie linii 750kV Rzeszów – Chmielnicka).

IV Blok tematyczny:

JEDNOLITY RYNEK EUROPEJSKI I EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

Kolejne cztery referaty poruszały problematykę *Jednolitego Rynku Europejskiego i efektywności energetycznej*.

***Efektywność energetyczna - podejście biznesowe* – Harry Schur, Prezes Zarządu RWE Stoen S.A.**

Wystąpienie Harrego Schur'a, Prezesa Zarządu RWE Stoen S.A., na temat *Efektywności energetycznej - podejścia biznesowego*, miało na celu odpowiedź na pytanie czy efektywność energetyczna może być biznesem. Już na samym początku prezentacji, Harry Schur stwierdził, że aby poprawić efektywność energetyczną musimy połączyć ze sobą podejście polityczne z komercyjnym. W dalszej kolejności mówił o potrzebie wzrostu inwestycji niezbędnych do przebudowy instalacji oraz zniwelowania istniejących problemów, z których najważniejszym jest ochrona środowiska naturalnego i redukcja emisji CO₂, do realizacji których konieczny jest wzrost inwestycji pochodzących z rynku komercyjnego. Następnie wyrażona została potrzeba przemiany świadomości i zachowania, jaka musi nastąpić wśród pojedynczych odbiorców energii oraz o kampanii informacyjnej RWE Stoen S.A. poświęconej świadomości spożycia energii, mającej na celu wprowadzenie tej zmiany w życie. W trakcie prezentacji została również podniesiona problematyka koniecznych do przeprowadzenia inwestycji służących rozbudowie źródeł energii odnawialnej, budowie nowych elektrowni oraz zastosowaniu nowych technologii w celu jak najbardziej wydajnego oszczędzania energii.

***Handel transgraniczny – przyszłość czy mrzonka?* – Krzysztof Noga, Dyrektor Departamentu Handlu PGE S.A.**

W dalszej kolejności, Krzysztof Noga, Dyrektor Departamentu Handlu PGE S.A., wskazał możliwości jakie niosą ze sobą różne aspekty międzynarodowego handlu energią w wystąpieniu zatytułowanym *Handel transgraniczny – przyszłość czy mrzonka?*. Prelegent przedstawił poziomy wdrażania rynku jakimi są handel detaliczny, hurtowy krajowy i transgraniczny. Omówił wzrost nakładów na prowadzenie systemu, wzrost cen oraz krótkotrwałego ryzyka handlowego wynikającego ze zmienności cen na rynku hurtowym. Główna część prezentacji skupiała się na handlu transgranicznym i korzyściach z niego płynących. Przedstawiono doświadczenia współwłaściciela komercyjnego połączenia transgranicznego oraz skutki ekonomiczne operatorskiego wykorzystywania połączenia do celów prowadzenia systemów przesyłowych. Podobnie jak poprzednicy, Krzysztof Noga twierdził, że aby znaleźć inwestorów zainteresowanych zainwestowaniem dużych środków finansowych w moce przesyłowe trzeba zabezpieczyć

prawo do udostępniania komercyjnych mocy przesyłowych uczestnikom rynku energii a także konieczne jest określenie zasad wykorzystywania z tych mocy przez operatorów. Obecne doświadczenia natomiast wskazują na konieczność znalezienia arbitra lub ustanowienia odpowiednich praw, które zagwarantują zwrot zainwestowanego w połączenia kapitału oraz a co za tym idzie wpłyną na wzrost dynamiki połączeń transgranicznych. We wnioskach zwrócona została uwaga na zależności rozwoju rynku hurtowego od rozwoju rynku transgranicznego, konieczność brania pod uwagę bezpieczeństwa energetycznego w każdej dziedzinie gospodarki, potrzebę zmiany zasad prowadzenia pracy systemów przesyłowych oraz na nieodzowność coraz bardziej aktywnego włączenia się w proces budowania regulacji działalności operatorskiej w obszarze handlu transgranicznego i ochrony interesów jego uczestników.

Handel Transgraniczny. Model Najprostszy, Najbardziej Naturalny – Tadeusz Szulc, Wiceprezes Zarządu, Infovide-Matrix S.A.

Odwołując się nie tylko do poważnych kwestii merytorycznych, ale również do obrazowych metafor, była prezentacja Tadeusza Szulca, Wiceprezesa Zarządu firmy Infovide-Matrix S.A., zatytułowana *Handel Transgraniczny. Model Najprostszy, Najbardziej Naturalny*. Przemówienie rozpoczęło się od poważnego problemu wetowania przez operatorów niektórych rodzajów transakcji, co w efekcie może w niektórych przypadkach hamować wymianę handlową. Wiceprezes Szulc włączył w swoje wystąpienie sugestię, że Energię można traktować jak żywego człowieka, Kobietę, a siebie nazwał Smakoszem Energii. W swoim referacie opartym na rzeczywistych problemach związanych z transgranicznym handlem energią w Polsce, prelegent prezentował szczególnie holistyczne podejście do handlu energią, a szczególną wagę położył m.in. na potrzebie prowadzenia zrównoważonego bilansu handlowego, konieczności przetwarzania wewnętrznych zasobów energetycznych kosztem eksportu zza granicy. Prezentacja stawiała wiele pytań i dawała na nie odpowiedzi wyjątkowo obrazowe, zmuszające do myślenia. Tadeusz Szulc zwrócił uwagę na ograniczającą rolę subwencji ukierunkowanych na rozwój jednego źródła energii, procesy integracyjne odbywające się na innych kontynentach oraz na trudności przeprowadzenia zmian w Europie, gdzie każde z 27 państw chce zadbać w pierwszej kolejności o własne interesy.

Na koniec zostały przedstawione cechy jakie powinien spełnić wzorcowy model handlu transgranicznego, czyli zabezpieczenie dostaw energii po rozsądnej cenie, ułatwienie współpracy pomiędzy spółkami energetycznymi, promowanie nowych technologii i ochrona środowiska naturalnego. Tadeusz Szulc zauważył, że dla realizacji wszelkich projektów związanych z handlem transgranicznym energią elektryczną, oprócz rozwoju narodowej i międzynarodowej infrastruktury energetycznej, niezbędne jest opracowanie informatycznych platform integracyjnych nie tylko gwarantujących

optymalizację procesów przesyłowych, ale również zabezpieczających prawne i finansowe potrzeby uczestników wymiany.

Wymiar organizacyjny - System Białych Certyfikatów – Prof. Krzysztof Żmijewski, Przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej Energetyki

Prof. Krzysztof Żmijewski, Przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej Energetyki, wygłosił referat dotyczący *Wymiaru organizacyjnego - Systemu Białych Certyfikatów*, nowego systemu efektywności energetycznej, przygotowanego na zlecenie Ministerstwa Gospodarki przez zespół pod jego kierownictwem. Profesor Żmijewski określił cele strategiczne systemu Białych Certyfikatów, mechanizmu mającego za zadanie zachęcać do oszczędzania energii, którego wynikiem ma być poprawa efektywności energetycznej polskiej gospodarki oraz uzyskanie znacznej redukcji emisji CO₂. Następnie podkreślił, że ceny energii rosną i rosnać będą nadal, dopóki nie stworzymy w Polsce rzeczywistego rynku energetycznego w Polsce więc jedyne co możemy zrobić to w racjonalny sposób obniżyć zużycie energii. Później, zwrócona została uwaga na konieczność działalności w zakresie wielotorowego monitorowania wielu niezbędnych do osiągnięcia celów oraz wieloparametrowej regulacji, mającej za zadanie zdynamizować i uelastycznić system, zasady i sposób funkcjonowania, jak również na obszary regulowania oraz efekty działania systemu. Pozyskanie certyfikatów ma być w swoim założeniu obowiązkowe dla firm sprzedających energię dla końcowych odbiorców, które następnie mają być przedłożone Prezesowi URE do umorzenia. Firmy będą musiały zakupić określoną liczbę białych certyfikatów w zależności od wielkości sprzedaży. Podstawowym efektem jaki mają dawać Białe Certyfikaty jest znaczny wzrost oszczędności energii, jak również są one korzystne dla społeczeństwa, gdyż drogie certyfikaty są atrakcyjne dla inwestorów – emitentów.

V Blok tematyczny:

INSTYTUCJONALNE WSPARCIE RYNKU ENERGII

Europejskie Obserwatorium Dostaw – Jean-Andre Barbosa, Policy Officer DG TREN

Ostatnia część Konferencji, dotyczyła *Instytucjonalnego wsparcia Rynku Energii*. Pierwszy wystąpił po raz kolejny Jean-Andre Barbosa, który w sumaryczny sposób omówił nową koncepcję *Europejskiego Obserwatorium Dostaw*, mającego być instrumentem pozwalającym Komisji Europejskiej zrozumieć mechanizmy rządzące rynkiem energetycznym. Podstawowymi zadaniami obserwatorium miałyby być m.in. stworzenie jednej jednostki oceniającej i zbierającej informacje (budowa obszernych baz

danych), dostarczenie całościowych podsumowań i oceny mechanizmów działania tych informacji w celu umożliwienia przeprowadzania okresowych analiz ewolucji sytuacji rynku energetycznego, kontrolowanie zobowiązań podjętych przez państwa, rozwijanie kryteriów działania i wymiany wzorów najlepszych praktyk pomiędzy krajami członkowskimi, rozwijanie współpracy pomiędzy międzynarodowymi agencjami energetycznymi oraz wkład w przygotowanie przeglądu Strategic Eu Energy Review do końca 2008 r. Ten system obserwacji rynku ma dopiero rozpocząć funkcjonowanie w roku 2008, wybierając odpowiednie źródła informacji, udoskonalając i konsolidując bazę danych dotyczących energetyki.

***Polskie regulacje dotyczące handlu transgranicznego* – Robert Guzik, Zastępca Dyrektora Departamentu Promowania Konkurencji w Urzędzie Regulacji Energetyki**

Jako zamykający tematykę konferencji przemówił Robert Guzik, Zastępca Dyrektora Departamentu Promowania Konkurencji w Urzędzie Regulacji Energetyki, omawiając *Polskie regulacje dotyczące handlu transgranicznego* energią elektryczną. Dokładnie zostały zaprezentowane unormowania wynikające z Rozporządzenia 1228/2003/WE w sprawie warunków dostępu do transgranicznych sieci przesyłowych określające zasady wymiany transgranicznej energii elektrycznej, których celem jest rozwój konkurencji na wewnętrznym rynku energii; Dyrektywy 2003/54 dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej; Ustawy - Prawo energetyczne i rozporządzenie systemowe; zadania prezesa URE; rozporządzenia powstałe w wyniku integracji regionalnej oraz pozostałe rekomendacje, zasady i wytyczne.

PODSUMOWANIE

Całość POWER RING 2007 podsumował Prof. Krzysztof Źmijewski deklarując nadzieję, że Konferencja wniosła trochę optymizmu oraz, że jej uczestnicy nie widzą tylko problemów wynikających z poruszanej tematyki, lecz również możliwości ich rozwiązania i dialogu. Prof. Źmijewski starał się ukierunkować słuchaczy na prowadzenie energicznych działań, zorientowanych na tworzenie rzeczywistego rynku energii w Polsce oraz odzyskania przez Polskę pozycji wiodącego gracza na europejskim rynku energii. Zwrócił uwagę na fakt, że aby iść w stronę europejskiej energetycznej platformy handlowej trzeba jeszcze zrobić dużo rzeczy, ustalić cały szereg korzystnych rozwiązań dla przechodzącego wiele przekształceń sektora energetycznego i całej polskiej gospodarki, gdyż to właśnie gospodarka rządzi energetyką, a nie odwrotnie. Głównym wnioskiem z

Konferencji była poruszana przez wszystkich bez wyjątku prelegentów konieczność integracji krajowych rynków energetycznych, rozwoju inwestycji, wprowadzenia wspólnych regulacji i legislacji w europejskiej branży energetycznej.

Krąg panelistów energetyzował słuchaczy do tego stopnia, że pomimo drobnego opóźnienia frekwencja do samego końca była wysoka. Całokształt przedstawionych poglądów oraz interesujące wystąpienia prelegentów pobudzały dyskusje kulturalne odbywające się podczas przerw przewidzianych w programie oraz po zakończeniu się Konferencji POWER RING 2007. Pełna treść omawianych prezentacji dostępna jest na stronach internetowych firmy Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o., pod adresem internetowym:

www.proinwestycje.pl/Konferencje/Archiwum/power-ring2007/materia%B3y-po-kon-PR2007.htm.

Przy okazji Konferencji POWER RING 2007 został rozstrzygnięty konkurs na najlepszy plakat poświęcony oszczędzaniu energii, przeprowadzony wśród studentów Politechniki Warszawskiej. Nagrody wręczył zwycięzcom Profesor Krzysztof Żmijewski. Poza nagrodami przeznaczonymi przez jury, została wręczona również nagroda publiczności, której laureat został wybrany przez uczestników Konferencji.